

Մարկուսը խոսում էր միայն իր անհատական փորձի մասին, ինչպես նաև իր անհատական փորձի մասին, ինչպես նաև իր անհատական փորձի մասին:

ՄԻՓԵԱԹԻՊ

տէ խորհրդէր, չիմտի իսէ, կէրչի խանդար
հայէա պոչ պոչ պէքէմէքտէ խէլիւր տէ
մէքքիւր գաճկէլէր իլէ իսկէլէլէրն ույ-
քի հիշ պիւրիսի գալմամը տըր, վէ պուն
ուսնտա աշիքեար սուրէթտէ անլալըր
քի, օլ միւնասէպէթլէ բարա գաղանդ
կէլիւնէն երկզլէրճէ քիմէնէլէրտէ քէնտի
թիմարէթլէրիստէն կէրչի մահրում գալ-
մըլլար տըր, լաքին, տիկէր թարաֆ-
ուան տա, վարօր վէ չըմէնտըքէր սաե-
սինտէ, եէնի եէնի թիմարէթ գարու-
լարր ալըմը տըր:

Վարօր վէ չըմէնտըքէր երկզլիւնտէն
մէմէքէթէն գուհուրա կէլէն թապիկ
թէպէտտիւլաթտան, կէրչի էվվէլա չօգ-
լար գօրգ ու պ թէչէքքի իթմիլէր տիւր,
լաքին, սօնրատան եալալ եալալ մէնա-
ֆի վէ մուհասէնաթլարընտա կէրիւն-
ճէ, էսիկ թէչէքքիլէրիսի ունութմալ-
լար, վէ հաթիթ մէմուռն օլմուլլար տըր:

Մալիւմեա իմտի չըմէնտըքէր խաթ-
թը իլըրու կէթիլիւրիւլա, վէ չէնտ մահ
մուհատէմ մտաբազարնա վէ Լէֆ-
քէնէ գատար կիթմէլէ պալալեւնա,
նապը քի, չէնտ կիւն ագտէմ իսէ Պիւ-
ճիկէ գատար տախի կիթմէլէ պալալմը
տըր, իգնիմիտին ախդ ու իթալընա,
եէնի վէ պիւրիւր պիւր թէպէտտիւլաթ-
տահա գուհուրա կէլմէլէ, վէ էհայիսի
մահուռն վէ մի, քէտտէր օլմանա պալ-
լամը տըր, չիւնքի, թիմարէթ մէքքէ-
ղի չիմտիքի հալ մտաբազար օլմուլ-
տուր, Հալպու քի, իգնիմիտ (1) էհայիսի-
նին չիմտիքի մահալալիլէթի, պիլքէ կէ-

չիւն պիւր չէյ սաեւլա մէգա տըր, գիւրա,
կէրչի իլը թէպէտտիւլաթտա, չօգլար
իլին չօգ գարալար, վէ եալիստ քեար-
բուսն գաղալար գուհուրա կէլիւր, ֆա-
գաթ, էսապէն, գարարն եէրիւն քեար
սօղաճաղընտա չիւրէնէ կօք տուր, հէ-
նուլ քէք չարուգ տուր, պիւր ագ թէ-
համիւլ իթմէր, չըմէնտըքէր խաթթը
իլէրուլէտիքէն, մուլթազա եէնիտէն
եէնի թիմարէթ գաղալարը ալըլը, վէ
խաթթը կէչտիկի հէր ճիվար, անտէն
խաթթիստէ իտէր, մաարիթէթ, ունա-
նըդ պուրուհալըլըգտա, իգնիմիտ օլ-
մաղըլըգտա տըր, մաարիթէթ, վաղթ ու
հալէ ունաբազ իլ տիւրիւնէքտէ, վէ
պիւր եէրտէ մըլլալալ գալմանա հէվլէն
իթմէնիւլ, իլալ լօգմօթիթ իլէ պիւր-
իլըտէ գօրգալ չարլալալալ տըր:

Պիլքիմ իթմէրաթընա, իգնիմիտ է-
հայիսի, հէր վաղթը բահաթմա կէչինէ-
պիլքէնէք տիւր, չիւնքի հէմ էմիւր սահ-
պի տիւրիւր, հէմ արաղիլէրի վար տըր,
հէմ չալըլըգտա տըր, հէմ խաթթիլ-
րին թանըրար, վէ հէմ տէ գատըլա-
րը, հէնուլ թէչէպէլիլ, վէ սիւս, վէ տա-
րաթ իլլէթի միւհալէքէլէրիսի միւպթէ-
լա օլմամըլլար տըր, էլ վէրիւր քի, հիշ
տէլիլ իսէ, պիւր խալիլ վաղթը տահա,
մէքքիւր էվվէր երդըն, օճաղար սէօն-
տիւրիւնիւլ, վէ երդ ու տաղալ իլիլալ
իտիմի սալմէ ալաֆրանկալը իլլէթի
միւհալէքէլէրիսի, գատըլարըն սաղըն-
տըրալիլիլէր:

Եիմտի իգնիմիտտէ, թանըրալը
պիւր տօսթ խանէսինէ ինէմէնէլէր տա-
լի, գահվէ վէ խան քէօչէսինտէ գալ-
մաղըլըն բահաթ խաթթիլմէքտէ տիւր-
լէր, չիւնքի, օլտուգմա լաեղըլ օթէլ
վէ լօգմօթմա պուրուհալըլալ տըր, քէք
կիւղէլ գահվէլէր վէ չարլար վար տըր,
լաքին, եալընը իքի խուսուս ղիեառտէ-
սիլլէ չայաանը թէչէսիւլէ տիւր, պիլքին-
ճիսի չէհիլտէ ալարըլ պուրուհալար-
ալը քի, հալալըն պիլթթապի պիւր տէ-
լէնէ պօղմաղտա տըր, վէ իքինճիսի տա-
լի, էրմէնի մահալէլէսինի ղահէթլէ սրգ-
լըգ, վէ տար վէ եօգուլ օլմասը տըր քի,
մաաղալալ, էկէրչի պուրուհալ պիւր չար-
սի տիւրիւնիւլմէքիլըն, գաղալար պիւր

(1) Թիւրքէնէ կէրչի «Իգնիմիտ» եաղըլը
իսէ տէ, Թիւրքէնէ եաղըլընտա թէ իլէ տալ
հարթիլէրին չէքիլէրիսի ալ պիւր ֆարգ
պուրուհալար սէպէլիլտէն, չօգ տէֆա իլ-
միւր տալիս օգուհալիլը, վէ եաղըլըլար
վուգուս պուրուհալարտան, «Իգնիմիտ» եաղ-
մաղալալ տըր:

եանկըն գուհուր իտէր իսէ, գալմուլ-
մասը հիւրիլէթ միւհալմա տըր:

Իգնիմիտտէ Հայտան ղիեառտէ իւլամ,
վէ Ռուստան ղիեառտէ, եանի եէնի իլի
խանէ գատար Հայ վար տըր:

Իգնիմիտին իսլամ էհայիլիլէն էքէ-
րիսի ֆաղըրնա տըր, չարլարա ախդ ու ի-
թալարընն հէման երկզտէ սէքէնի Հայ
վէ Ռուս էլլինտէ տիւր:

Հէր միլլէթ քէնտի մէքթէպլէրինէ
մըգտարը քիլիսիւնէ պաղմաղտա տըր,
վէ հէլէ հիւքիւմէթի Սէնիլիէ թարա-
ֆընտան մէքթէպլէր հաղըրնտա պիւ-
նիւր զայրէթ վէ հիւմէթ գուհուրա կէլ-
մէքտէ օլտուգտան պաղա, բէք միւ-
քէլլէթ պիւր տէ իտառիլիէ մէքթէպլի ին-
չարա հիւմէթ պուրուհալար տուր քի,
երկու նէֆէրիսի ղիեառտէ տէ Հայ չա-
կիւրտան, սաեւլի մէարիֆալէնի հաղ-
րէթի ֆատիլալիտէ թահալիլ ուլում իլ-
լէմէքտէ տիւր:

Նատիլ իլ էմալ պիւր մէվըրտա վա-
ղը պիւր տէ Հիւնքիւր քէօչիլ վարտը,
վէ մէքքիւր քէօչիլիւն եանընտա պիւր տէ
միւքէլլէթ ծախիլիլ տալիլիլիէ ինչա
պուրուհալար տուր:

Մուրիւրալ պիւր տէ Թէրսանէ վար-
տը քի, չօգ տէֆա ինչալալ վէ թա-
միւրալ տանիլ էսէրլէրի վիճուտէ կէլ-
մէքտէ տիւր:

Եհէրի մէգպուրտէ պիլիլմէ միւքէլ-
լէթ պիւր քեարիլիլ քիլիլմէ միլ վէ պիւր տէ
ախչալ մէքթէպլիլ վար տըր, մէքթէ-
պլիլ կէրչի ճէսիմ տիւր վէ նէվարէթի
բէք կիւղէլ տիւր, լաքին, հէմ քիւհնէ-
լէնիլ տիւր, վէ հէմ տէ չալիլտան իլին
թէֆէրիւն վէ թէչէքքիլէ պաղըլէսի եօգ-
տուր, Սուլթանը արանը տալիլ կիւղէլ-
ճէ տիւր:

Հէլէ Հայլարըմըլըն քէրեմանառուռ-
բէք վալի վէ բէք տէ լաեղըլ պիւր մա-
հէլլտէ տիւր, վէ չէնտ սէնէ մուգառ-
տէմ էթրաթընա բէք կիւղէլ պիւր տիւր
չէքտիլիլմիլ վէ իքի թարալիլ չէչմիլէր
եաղըրըլմը տըր, լաքին էսէֆ օլտուր
քի, հէմ բէք ալ մէգար թալը վարտը,
վէ հէմ տէ կիւղէլ կիւղէլ եօլլալ քիւ-
չառնա հէնուլ հիւմէթ օլտուհաղըն-
տան, օթլար գալըլմըլ վէ եաղալիլ պիւր
հալ քէսպ իթմիլ տիւր:

Եհէրի վիլը չէյրէք սաաթ մէսաֆէ-
տէ կիւղէլ պիւր Ռուս մանաթըլը վար-
տը, վէ գաղալալ էօնիւնտէ սուրու
պօլմա պիւր բուրալը վէ հալուղալ պու-
լունմաղտա օլտուղունտան, ճիւման վէ
լաղար աղչալմարը, էհայիլտէն չօգլար
մահէլլի մէգպուրա կիտիլ ինքայիլ թէ-
նէղիլիլ իթմէքտէ տիւր:

Իգնիմիտ պիւր տաղը երկզլիւնտէ օլտուլ,
վէ աղալալ տաղ օլտուղու ճիւհէթլէ, բօյ-
րալ ըրկիլալալ ալամառըլընտան, տէ-
նիլ թարաֆընտան եալըլըլ օլտուլ ալա-
լալ սէրիլիլ կէօրէպլիլմէքտէ տիւր լա-
քին, Հայլարտան պաղըլարը, չէհիլիս սաղ
թարաֆընտա տօղուր եանըլմաղտէ օլտուլ,
վէ մահէլլի մէգպուրա իսէ, տէրլէրտէն
բօյրալ վուրապլիլմէքտէ օլտուղունտան,
կիւնտէն կիւնէ գըլմէթի արթմաղտա
տըր:

Եհէրի մէգպուր բէք ալիլ օլտու-
ղունտան, հէր գանիլ թարաֆը գաղը-
սա, ալէա վէ ճէսիմ թալար չըգմաղ-
տա տըր:

(Տէլ-Գ)

Ս Ի Փ Ս Ե Ի Շ

Պու տէֆա իգնիմիտտէ, պիւր գա-
թըն, չայեանը սիթմէիլ էսէրլէրիսին,
պէյն էլ նաա թէչէքքիլէրիսի իլէ սէօյ-
լէնտիլի, մա մէմուռնիլիլ իլիլտիւր, չէօյ-
լէ քի, հաճի Գրիլըր էֆ. Հաճի Ոսկան-
եան, մահէլլի մէգպուր քիլիլմէլ թամի-
լինէ հիւմէթ իթմիլտէն, վէ հալըլար
իլէ սօնաթմաղտան պաղալ, չիմտի տէ,
եիւղ էլլի իլալ մըգպուր պիւր ֆէտաղ-
եարլըգ իլէ, քէնտ պուրուհալար տուր սօ-
գաղտա միւհալտէնտէն պիւր չէչմէ ինչա-
լընա հիւմէթ իլլէմէքտէ իլիլ տիւր:

Պէլլէ ֆաղիլիլթլէր, հէր վաղըլմ վէ
հէր եէրտէ չայեանը չիւքրան տըր:

Իմբաղըր
Ամոյոյ ինիլիս առտ ժամանեց, վիճակիս
բարեխնամ Առաջնորդ Գեոր. Բարթոլոմէ-

նոյ Սրբապետի հրամանաւ, Նորին Սրբազնու-
թեան փոխանորդ Արթ. Արիստակէս Ծ.
Վարդապետ Վանքեան միւլթարելու ժողո-
վուրդն Չատիկ տօներու առթիւ և միան-
գամայն, նախորդ թաղ. խորհրդոյ պալ-
տօնավարութեան քառամաս շրջան լրա-
ցած լինելով, սահմանադրապէս ներկայ
թաղ. խորհուրդը հաստատելու Որովհետեւ
Նորին Արթանապատուութիւն ղիտաւորու-
թիւն ունէր այս առթիւ Սէօլէօզ ևս այցե-
լիլ, ուստի Ծ. Վարդապետ տօնը միայն անցուց
սատ, Բարեբաղդութիւն մ'էր ապաքէն այս
ալ ողջոյն Պէյնիլոյն համար, այնպիսի հը-
րաշափոտ տօնի մը օր իւր խեղճուկ եկե-
ղեցոյն խեղճուկ սեղաններուն վրայ տես-
նել պատարագին իւր լազմբարստ Առաջ-
նորդ Հօր փոխանորդին, Եկեղեցին լիէր
երկես խուռն բազմութեամբ, երբ պատա-
րադիլ Ս. Հայրն բնիկ ելնելով գեղեցիկ ու
հակիրճ քարոյ մը խօսեցու ըստ պատշաճի
աւուրն բազմաթիւ փրկչին Յիսուսի յե-
րուսաղէմ գալուստն, ժողովուրդն յորդո-
րեց ի սէր և ի միարանութիւն յաւելլով
Սրբոյն Եղիշեայ օգնութիւնէն է մայր բար-
եաց, անուագութիւն ծնող չարեաց» գեղե-
ցիկ խրատն, և վերջապէս խօսքն ջերմ բա-
րեմաղթութիւններ ընելով վանս կենաց և
բարօրութեան վեհափառ Սուրբանին, ի
ժամ չորս եկեղեցական արարողութեանց
յաւարտ, Նորին Արթանապատուութիւն
գալորդ ելնելով ձեռնարկեց ընէնարկութեան
Եկեղեցոյ գալթի կախուած էր արդէն օր
յառաջ ԿՅ ընտրելիներու ցանկն պարունա-
կող թուղթն յորոց եօթն անձանց ճոճէ
տալով ժողովուրդն, կալմուկեալ նոյն օր
գիւղիս ներկայ թաղականութիւնը հետեւ-
եալ եօթն անձներէն՝

Մ. Յովհաննէս աղա Կիւրեղեան
Սուքիս » Պատմաճեան
Մ. Կարապետ » Կիւրեղեան
Մ. Գրիգոր » Պաղտիկեան
Կարապետ » Մարտիրոսեան
Մանուկ » Խալիլեան
Մէհրուհան » Պետրոսեան

Որք նախագահ Ս. Հօր օրհնութիւննե-
րն աւելլով մեկնեցան:

Ժամն իննուկէս հասած էր արդէն և ե-
կեղեցոյ գալթանան կը հրաւիրէր ժողո-
վուրդը ներկայ գտնուիլ դռնաքցէթի արա-
րողութեան. գունդագունդ կը դիմէին մա-
նուկ և ծեր վերջին անգամ մ'ալ լսելու
խօսքերն Արթ. Արիստակէս Ս., Հօր օրուս
առաւօտեան խօսքերն մեծ ազդեցութիւն
ըրած էին ժողովուրդեան սրտին վրայ: Վա-
րդապետներու բազմալիլ առաւ, դարձեալ
ի բնիկ ելնելով բազմաթիւ վերջին դատա-
սանի խորհուրդն, յորդոյնը կարգաց ժո-
ղովրդեան միաբանութեան և եղբայրսի-
րութեան ողբ տանել, միաբանիլ ի պալճա-
ռութիւն եկեղեցոյ և ի յառաջիկութիւն
վարժարանին և կար և գօրութիւն մաղթե-
լով նորընտիր Պատ. Թաղ. խորհրդոյ
օրհնելով համայն ժողովուրդն վերջապէս
խօսքն:

Այս պահուն ժողովուրդն առ իւր սիրե-
լի Առաջնորդն, և առ նորա փոխանորդ,
Արթ. Արիստակէս Ծ. Վարդապետն տածած
ողբիական սէրն գործով ցուցունելու հա-
մար, ի չնորհս Նորին Արթանապատու-
թեան տուած աղբու յորդորանաց վարա-
դուրները բանալու համար ըստ նախնի սո-
վորութեան իւր տուած նախնիներուն գու-
հարն հասոյց նոյն երկույ մոտ 1200 դահե-
կանի և որոյ համար արդէն նորակազմ Պատ.
թաղականութիւնը իւր խորին շնորհակալի-
քըն մատոյց Նորին Արթանապատու-
թեան:

Մենք ևս մեր կողմէն թարգման լի-
նելով գիւղիս ընդհանրութեան շնորհակալ-
եացը, մեր ջերմ շնորհակալութիւններն
կուգամք յայտնել հրապարակա պատուա-
կան Մանուկեղ միջ առ Ն. Բ. Սրբազ-
նութիւն Առաջնորդի վիճակի և առ Նո-
րին փոխանորդ Ս. Հայրն այն ջանից ու
հոգածութեանց համար, որով գիւղիս ազ-
դեցիկ տարրերէն թաղականութիւն մը կաղ-
մին լոկ բաւական չ'համարելով, խոտա-
ցաւ նաև ժամանակին կարեւոր ձեռնարկ-
ներու մասին ևս աջակից և զօրավիգ լի-
նել Պատ. Թաղ. խորհրդոյ, և արդէն այն
օր 10 Օսմանեան սուկոյ նուր մ'ըրաւ գիւ-
ղիս վարժարանին Գեոր. Առաջնորդ Ս. Հօր
կողմէ:

Ճ ասպիւլ, 1891 Պէնիլ

ՀԱՅԿԱՅ

Սահիպի իմզա պուրունան զաթըն պու-
եօլտա կիւղէլ մէգալէլէրին մա էլ մէմուռ-
նիլիլէ տէրճ իթմէքտէ օլտուղունտանտէ-
վամընա հիւմէթիսի արգու խաթիլ:

Ա Ն Կ Ե Ղ Շ Ո Ւ Թ Ի Ն

Բնուռ հալաֆտէն էլ կայ մարդոյ
մէջ իւր եղածէն աւելին երեւալու: Մարդ-
չ'ախորժիլ կարծես երևիլ աշխարհի
ճիշդ այնպէս ինչպէս օր է. կուգէ դի-
մակ կրել: Անկեղծութիւնը հալածեալ
մ'է շատերէ որք կարծես ուլտաճ եւ
վանել զայն աշխարհէ: Գրեթէ մարդ-
կային ամեն դատակարգի մէջ ջանք մը
կայ իսկութիւնը փոխելու և ուրիշ դէմ-
քով երեւալու: Սրինակի համար կինը
կ'անայ երևիլ զեղեցիկ առաւել քան
զօր է, երիտասարդը կատարեալ և վա-
րկուշ երբ չէ, հարուստը աւելի հա-
րուստ, և ուսեալն երեւելի դրաղէտ
կամ բանաստեղծ, եւ այս լոկ եղածէն
աւելի երեւալու անտի բաղձանքը ինչ
կեանքեր կը մաշեցունէ, ինչ աշխատու-
թիւններ կը վատնէ, ինչ դատարի ծախ-
քեր և ինչ յիմարութիւններ կ'ընէ:

Ըստ ինձ, եթէ հարուստ մը լինէի
պարզութիւնը եւթ կընար յաղուրդ-
տալ իմ փառասիրութեան: Եթէ կին
մը լինէի բնական գեղեցիկութիւնս չէի
անպատուեր քուրբուր կտորներով և
անտի զարդերով, և եթէ դրաղէտ մը
լինէի բնաւ պէտք չունէի գեղեցիկահիւս
դատարկարանութիւններու և աւելորդ
բառերու:

Ջարդարանք կամ կնո՞ղ դէմք միայն
արժանեաց պակասութիւն կը նշանակէ:
Նախապատու կը համարիմ երեւել աշ-
խարհի ճիշդ ինչպէս օր եմ, և չեմ ու-
ղեր բան մը որոյ չեմ արժանի:

Անկեղծութիւնը լաւագոյն սկզբունքն
է, և պարզութիւնը լաւագոյն վերջըն:

Ս. Ա. ՄՈՐԻՍԵԱՆ

Մայիս 6, 1891 Կ. Պոլիս

ՄԻՓԻԹԵՆԵՎՎԻՍ

ՊԵՐԼԻՆՏԷ ՄԵՆՈՒՆԻ ՆԵՖԻՍԷ ՍԵՐԿԻՍԻ

Պէրլինտէն իշար օլտուղունտա կէօ-
րէ, պու սէրիլի էվվէլէն, եանմըլ օլտու-
ղու ճիւհէթլէ, պու տէֆա քեարմէլէն
տէմիլտէն եաղըլմը տըր, Պու մահէլլ
պիւրպիլիլիլ ինչնտէն կիւրիլը պիւր թա-
ղըմ Կալէլէրտէն թէչէքքիլ իլլէմիլ
տիւր քի, պիւր գըմըլ բէսիլմէրէ, գըմըլ
տիկէրի առաւը հէյթլթըրալիլէ թախ-
սիս օլտուհալը տուր:

Միւլթատտիւր վէ չաեանը թէմալա
պիւր թաղըմ կիւղէլ լէվալար մէվճուտ
տուր, էն ղիեառտէ ճալիլ տիւրգաթթ
օլան լէվալար միւհալընտա, պիւր լէվա
վար քի, պէր վէհէլ աթի թարիֆ օլու-
նուեօր, Հէրիֆին պիւրիսի սիկարալընը
և աղմաղ իլիւն պիւր քիպըլթ եաղմըլ,
սէօնմէք իլիւն տէ տիկէլ էլիլի էթ-
րաֆընա սիւրէր եաղմըլ, ֆաղաթ օ մա-
հիլ ֆըրըլա, քիպըլթ ալէվլինէ օլ դա-
տար կիւղէլ պիւր բէնի վէրմիլ, ղիեառ-
նը չէհէրէն օ տէրէնէ կիւղէլ աքս իթ-
տիլմիլ քի, ինսան հայրէթտէ դալըեօր,
առեթա կէօղիւնիւն էօնիւնտէ պիւր հէ-
րիֆ հաղիլթալմէն սիկարալընը եաղը-
եօր դանս իտիեօր:

Տիկէր պիւրիսի էլլինտէ կէօղիլթ թու-
թան պիւր դատընը թալվիլ իտիեօր,
լաքին էօլլէ եաղմըլ քի, կէօղիլթ իլէ
անը թուլթան էլ Բալլետան խարիճտէ
կիպի կէօրիւնիեօր:

Տիկէր պիւր Բալլետան մուհարէ-
պէսինտէ եաղալանան պիւր ծրանսըլ ժէ-
նէրալընը, պիւր քէօլ օտապընտա, թէ-
մամ մուհարէպէ ղէմանընա լաեղը էչ-
եա իլէ թէրթիլ խալիլիլ եալմաղ ի-
չինտէ եալմարընը, վէ իմէրաթթ օլիլ-
հէլմ հաղիլթիլէրին բէտէրի իլլէ ոա-
սիլ Ալման դապիլթիլիլ իլլէրիլ կիւրիլ,
միւլթէսիլանէ պաղտըլարը հայտէ,
դանէթ իրի պիւր ծրանսըլ դապիլթիլին
կէօլիլալ ալըլ, էլլէրի արղալընտա մա-
սանա տանամըլ օլտուղու հալալ պի

